

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

EMTA

sümfooniaorkester

Solist Annabel Soode SOPRAN

Dirigent Arvo Volmer

Kavas

Tubin, Wagner, Beethoven

4.05.2025 — 17.00

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia suur saal

Eduard Tubin (1905–1982)

„Sümfoniett eesti motiividel“ (1940/1981)

I *Allegro vivace e grazioso*

II *Ostinato. Largo*

III *Finale. Allegro molto moderato*

Richard Wagner (1813–1883)

Tekst: Mathilde Wesendonck

„Wesendoncki laulud“ („Wesendonck Lieder“) WWV 91

I „Ingel“ („Der Engel“, 1857)

II „Peatu!“ („Stehe still!“, 1858)

III „Kasvuhooones“ („Im Treibhaus“, 1858)

IV „Valud“ („Schmerzen“, 1857)

V „Unelmad“ („Träume“, 1857)

Solist **Annabel Soode** (sopran)

Vaheaeg

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

Sümfoonia nr 8 F-duur op. 93 (1812)

I *Allegro vivace e con brio*

II *Allegretto scherzando*

III *Tempo di menuetto*

IV *Allegro vivace*

EMTA sümfooniaorkester

Dirigent **Arvo Volmer**

„Wesendoncki laulud“ (tõlkinud Heli Mattisen)

„Ingel“

Lapsepõlves kuulsin juttu:
Inglid taevaõndsusesse
viivad südame, mis piinleb,
vaikselt varjab pisaraid.
Palve ainuüksi anub
maisest murest vabastust.
Ingel alla hõljub vaikselt,
minu hinge tõstab taeva.

„Peatu!“

Mühisev, kohisev ajaratas,
igaviku mõõtja,
peatu, vaigista sekundiks sundi,
et võiksin õndsust hinnata,
kui silm silma, hing hinge vajub.
Kui kõik lootus lõpeb,
huuled vaikivad,
tunneb inimene igaviku jälge
ja lahendab püha looduse
mõistatuse.

„Kasvuhoones“

Kõrged lehekroonid,
smaragd-baldahhiinid,
taimed kaugeilt radadelt,
miks te kaeblete?
Painutate vaikselt oksti,
tummalt kannatades
igatsedes embate tühjust,
meeldivalt lõhnate.
Ühte saatust jagame,
meie kodu pole siin.
Päike embab kannatajat,

vaikseks jääb ja raske pisar
hõljub lehe ääre peal.

„Valud“

Päike nutab igal õhtul
silmad punaseks.
Merepeeglis saab sind kätte
varajane surm.
Kuid sa tõused hiilguses
hommikul kui kangelane.
Ah, kuis peaksin kaeblema,
peab siis päike vajuma?
Käsutab siis surm meil elu?
Annab õndsust valu vaid?
Loodust tänan, et ta mulle
annab tunda sellist valu.

„Unelmad“

Ütle, mis imelised unelmad
köidavad mu meeli,
et nad tühjusesse ei kao vahuna?
Mis imelised unelmad on need,
mis igal tunnil
õndsalt südant läbivad,
säraavad ja hinge vaovad
unustades, suudeldes
nagu kevadpäike õisi.
Aimamatu õndsusega,
tervitades päeva uut,
õilmitsevad, lõhnavad
õrnalt sinu rinnal
aegamööda kustuvad
ja siis hauda vajuvad.

Eduard Tubin, kellel täitub tänavu 120. sünniaastapäev, omab meie muusikaloos auväärset tiitlit eesti sümfoonilise muusika isana, aga ka eesti esimese balleti („Kratt”, 1940) autorina. Heino Elleri käe all kompositsiooni õppinud Tubin tegi orkestrimuusikas seda, mida tema õpetaja kammermuusikas ning koorikomponistid Cyrillus Kreek ja Mart Saar koorimuusikas – arendas rahvuslikku helikeelt ja rikastas seda kaasaegsete väljendusvahenditega.

Tubina huvi folkloori vastu ärgitasid Béla Bartók ja Zoltán Kodály, kellega ta tutvus 1938. aastal Budapesti reisil. Olles vaimustunud sellest, millise põhjalikkusega olid ungarlased oma rahvapärandit uurinud ja seejärel kunstmuusikas kasutanud, asus ta kodumaale naastes süvitsi eesti folklooriga tegelema ning lõi mitmeid rahvamuusika ainelisi teoseid. Üks selliseid oli **„Sümfoniett eesti motiividel”** (1940), mis on loodud samaaegselt balletiga „Kratt”. Sümfoniett kõlas esiettekandes 28. juunil 1940 Raadio Ringhäälingu Sümfooniaorkestri poolt Olav Rootsi juhatusel ühel raadiokontserdil; hiljem dirigeeris teost korduvalt ka helilooja ise.

„Sümfoniett eesti motiividel” on justkui sild rahvusliku muusikapärandi ja klassikalise vormi vahel, näidates autori meisterlikku orkestrimuusika võimaluste tundmist, mis iseloomustab ka tema kümmet sümfooniat. Teos koosneb kolmest osast, millest äärmised on sonaativormis ja keskmine põhineb *ostinato*-variatsioonidel. Kuigi sümfoniett ei kuulu just Tubina kõige populaarsemate teoste hulka, pidas autor seda ise tähtsaks, mainides oopust 1948. aastal Ludvig Juhtile saadetud olulisemate tööde nimekirjas ning mölgutas mõtteid selle redigeerimisest. Helilooja viimistles sümfonietti aasta enne oma surma Rootsis ning sel kujul plaadistas teose 1988. aastal Neeme Järvi koos Göteborgi Sümfooniaorkestriga plaadifirmale BIS.

Richard Wagneri nimi seostub eelkõige monumentaalsete ooperitega, mille helimaailm avab ukse müütide, ajaloo, kirgede ja igatsuse maailma. Ooperireformaatorina püüdlas ta kõigi kunstivormide täiusliku sünteesi poole, mõjutades oma ideedega oluliselt selle žanri edasist käekäiku.

Intiimsema ja kammerlikuma sissevaate tema loomingusse pakub laulutsükkel „**Wesendonck Lieder**”, mis põhineb Wagneri hingesugulase ja muusa Mathilde Wesendonki (1828–1902) luuletekstidel. Teos valmis aastatel 1857–1858, mil Wagner peatus koos oma abikaasa Minnaga Zürichis Wesendonckide abielupaari poolt neile üüritud suvemajas. Samaaegselt oli heliloojal käsil ka ooper „Tristan ja Isolde” ning ta nimetas kaht laulu („Träume” ja „Im Treibhaus”) „Wesendoncki-tsüklist” ettevalmistavateks harjutusteks kõnealusele ooperile. Nii ooperisse kui ka laulutsükklisse valas autor oma hingevalu võimatu suhte pärast Mathildega, kes polnud samuti Wagneri suhtes ükskõikne, ent jäi siiski oma abikaasa juurde. Suurtest tunnetest ja igatsusest kantud „Wesendoncki laulud” on rüütatud Wagnerile omasesse hilisromantiliselt helikeelde, olles tulvil kromatismidest küllastatud harmooniaid.

Algselt häälele ja klaverile loodud „Wesendoncki laulud” (tookord pealkirja all „Viis laulu naishäälele”) kõlasid esiettekandes 30. juulil 1862 Mainzis Emilie Genasti ja Hans von Bülowi poolt. Esmaväljaandes polnud Mathilde Wesendoncki nime sõnade autorina mainitud – see sai avalikuks alles pärast naise surma 1902. aastal.

Ludwig van Beethoven kui romantismiaega sissejuhatav helilooja inspireeris ja mõjutas oma loominguga kogu edasist muusikalugu. Tema üheksa sümfooniast tähistavad verstaaposte autori kunstilisel arenguteel ja avardavad selle žanri piire. Vaatamata kuulmispuudele saavutas ta neis suurest sisemisest põlemisest kantud väljendusjõu, millesse on kätketud kogu inimlike tunnete skaala. „Inimese elu sarnaneb sümfooniaga, mille ta ise komponeerib,” on öelnud Beethoven.

Kaheksas sümfoonia F-duur op. 93 (1812), mida autor ise kõrgelt hindas, on jäänud paraku oma kuulsate naabersümfooniade varju. Teos tuli esiettekanale 27. veebruaril 1814 Viinis ning, nagu ajaleht Leipzigi Allgemeine musikalische Zeitung märkis, „ei saatnud aplausi seesugune entusiasm nagu see saab osaks teosele, mis pakub kõikehaaravat rahulolu.” Kriitik avaldas arvamust, et leiguse põhjuseks polnud kindlasti kunstilise meisterlikkuse puudumine, vaid pigem see, et Kaheksas kõlas kontserdil kõrvuti juba varem publikumenu pälvinud 7. sümfooniaga ning uudisteosena „Wellingtoni võit” – viimane tuli kolm korda kordamisele ning kujunes helilooja eluajal suurimaks publikumagnetiks, tuues talle rohkem kuulsust ja raha kui ükski teine teos.

Beethoven ise nimetas oma Kaheksandat „minu väike sümfoonia F-duur”, eristamaks teost samas helistikus ulatuslikumast 6. sümfooniast. Vaatamata raskele ajale helilooja isiklikus elus, mida tumestasid teose loomise ajal nii tervislikud probleemid kui ka hiljutine suhte purunemine armastatud naisega, kuulub 8. sümfoonia Beethoveni loomingu päikeselisemate lehekülgede hulka, olles autori enda sõnul „pingevabamaid” teoseid tema sümfoonilises loomingus. Teose teise osa ühtlaselt tiksumates rütmides võib näha humoorikat viidet tolleaegsele uuele mehaanilisele leiutisele – metronoomile. Kui Beethoveni õpilane Carl Czerny olevat autorile täheldanud, et tema Kaheksas ei olevat nii populaarne kui Seitsmes, vastanud helilooja: „Sest Kaheksas on nii palju parem.”

Evelin Kõrvits

Annabel Soode on Tallinnas õppiv ja tegutsev vokaalartist. Praegu õpib ta klassikalist laulmist Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias (õpetaja Monika Hauswalter). Äsja osales Soode Mozarti „Kroonimismissa” ettekandel Ode Pürgi juhatusel. Samuti laulis ta hiljuti EMTA ooperistuudios katkendeid Mozarti „Figaro pulmast” (Krahvinna) ja „Võluflöödist” (Esimene daam) ning valmistab praegu ette Vanemuise teatris Donna Elvira rolli ooperis „Don Giovanni”. Jaanuari lõpus võttis ta osa Veronica Dunne nim vokalistide

konkursist Dublinis ning osaleb juunis toimuval Belvedere võistlusel Bernis. 2024. aasta novembris osales Soode nüüdismuusikafestivalil AFEKT Einike Leppiku audiovisuaalse teose „Essential Fears” ja Fabrizio Nastari mono-ooperi „A Student’s Tale” maailmaesiettekandel. Sama aasta augustis tegi ta ooperidebüüdi Malle Maltise uudisooperis „Raasulapsuke” peaosatäitja Hebana ning maikuus oli osa koreograafilisest ooperi-installatsioonist „optais amme” Ungru lossivaremetes (lavastaja Sofia Filippou, helilooja Ben Osborn). Hooajaks 2023/2024 valiti ta Eesti Kontserdi noorte mentorprogrammi LIFT. 2023. aasta augustis esitas Soode koos ERSO-ga Kaspar Männi juhatusel Benjamin Britteni teost „Les illuminations” ning astus üles Rahvusooper Estonia Vana Tallinna Galal dirigent Arvo Volmeri juhatusel.

Annabel Soode on esinenud solistina Eestis, Rootsis, Baskimaal, Poolas, USAs ja Brasiilias. 2021. aastast on ta andnud *Lied*-duo kontserte pianistidega nagu Piia Paemurru, Kärt Ruubel, Rose Thomas, Jakob Teppo, Sofia Khvichia jt. Kontserdikavades otsib Soode dialoogi erinevate ajastute muusika ja sõna vahel. Kunstnikuna on kujundanud teda ka pikaaegne koostöö noore helilooja Georg Jakob Salumäega. Noorte lauljate konkurss-festivalil „Võluhää!” on Soode pälvinud nii eripreemia kui esikoha, 2021. aastal ja 2023. aastal tunnustati teda Tallinna talendi tiitliga. 2022. aastal saavutas ta vabariiklikul vokalistide konkursil esikoha ja Vello Jürna nim vokalistide konkursil kolmanda koha. 2023. ja 2025. aastal pälvis Soode Elfrida ja Erich Rämmeldi mälestusfondi stipendiumi, mis on mõeldud noortele ooperilauljatele, kes õpivad Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias.

Annabel Soode on õppinud viiulit ja vioolat Tallinna Vanalinna Hariduskolleegiumis ning mänginud VHK keelpilliorkestris Rasmus Puuri eestvedamisel. Samuti on ta õppinud Hanna Liina Võsa Muusikalikoolis, osalenud Varius teatri lavastustes ja Rahvusooper Estonia lasteprojektides ning 2022. aastal Kinoteatri lavastuses „Eetika” (autor Paavo Piik).

Arvo Volmer on tunnustatud ooperi- ja orkestridirigent, keda seob pikaajaline koostöö mitmete maailma sümfooniaorkestrite ja ooperiteatritega ning kelle loometeed illustreerivad arvukad hinnatud plaadistused. Volmeri dirigenditee sai alguse 1980. aastate keskel koostööga kahe tema jaoks väga oluliseks kujunenud Eesti muusikakollektiiviga: Rahvusooperiga Estonia (1985) ja ERSOga (1987). Tema rahvusvahelisele karjäärile pani aga aluse edukas esinemine rahvusvahelisel Nikolai Malko nimelisel noorte dirigentide konkursil Kopenhaagenis (1989).

1989. aastal sai Volmerist ERSO dirigent, aastail 1993–2001 oli ta ERSO peadirigent ja kunstiline juht. Selle koostöö läbivaks jooneks kujunes Eduard Tubina sümfoonilise muusika ettekandmine ja plaadistamine (Alba Records), mida pärjati Eesti Vabariigi kultuuripreemiaga (2002). Aastail 1994–2005 oli ta Oulu Linnaorkestri (praegune Oulu Sinfonia) peadirigent ja 2004–2012 Rahvusooper Estonia kunstiline juht ja peadirigent ning taas alates 2019. aasta sügisest. Oulu Linnaorkestriga plaadistas ta Leevi Madetoja kogu orkestriloomingu (Alba Records), RO Estonia koori, orkestri ja tütarlastekooriga Ellerhein Cyrillus Kreegi Reekviemi. Koostööd Estoniaga kroonivad Erkki-Sven Tüüri ooperi „Wallenberg” lavaletoomine – see tõi kogu lavastusmeeskonnale ja heliloojale riikliku kultuuripreemia (2007) – ja plaadistamine (ERP). Wagneri ooperite „Tristan ja Isolde” ning „Parsifal” ettekandmist tunnustati vastavalt Eesti teatri aastaauhinna (2008) ja Eesti Vabariigi kultuuripreemiaga (2011). Lisaks on Volmer pälvinud Valgetähe IV klassi teenetemärgi (2002) ning Eesti Muusikanõukogu interpretatsioonipreemia (2021). Ta on Eesti teatri aastaauhindade muusikaauhinna laureaat 2024 Richard Wagneri ooperi „Lohengrin” ning Claude Debussy ooperi „Pelléas ja Mélisande” muusikalise teostuse eest.

Aastail 2004–2013 oli Volmer Adelaide'i sümfooniaorkestri muusikajuht ja peadirigent, praegu samas orkestri peaküalisdirigent ja kunstiline nõustaja. Seda taaskord viljakat peadirigendiaega jääb meenutama

Sibeliuse kõigi sümfooniade plaadistus (ABC Classics), samuti Gustav Mahleri kõigi sümfooniade ettekanded. Aastatel 2014–2020 oli Volmer Põhja-Itaalias Bolzano ja Trento Haydni Orkestri peadirigent. Lisaks kõigile olulisematele Soome ja Skandinaavia orkestritele on Volmer juhatanud BBC Filharmoonikuid, Birminghami SOd, Berliini Ringhäälingu SOd, Hamburgi NDR-SOd, mh orkestri turneel Lõuna-Ameerikas, Stuttgarti Filharmoonikuid, Orchestre Philharmonique de Radio France'i, Orchestre National de France'i, Orquestra Sinfônica do Estado de São Paulo jt. Käesolevalt on ta EMTA orkestridirigeerimise juhtiv professor. Arvo Volmer on õppinud dirigeerimist Tallinna Riiklikus Konservatooriumis professorite Olev Oja ja Roman Matsovi juhendamisel (1980–1985) ning Peterburi konservatooriumis professor Ravil Martõnovi juhendamisel (1985–1990). Lisaks on ta täiendanud end USAs Helmuth Rillingi meistrikursustel.

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia sümfooniaorkester (EMTA SO) on Eesti professionaalsete orkestrantide kasvulava. Orkestrit on juhatanud paljud tuntud Eesti dirigendid, nagu Roman Matsov, Vallo Järvi, Peeter Lilje, Eri Klas, Vello Pähn, Paul Mägi, Jüri Alperden, Arvo Volmer, Andres Mustonen, Toomas Kapten, Toomas Vavilov, Risto Joost ja Erki Pehk. Musitseeritud on ka välisdirigentide Michel Tabachniku (Šveits), Jin Wangi (Austria), Colin Mettersi (Inglismaa), Cecilia Rydinger Alini (Rootsi) ja Lutz Köhleri (Saksamaa) käe all. Ühel hooajal toob orkester publiku ette keskmiselt seitse kava ning korraldatakse koostöökontserte ERSOga. EMTA SO on saanud tunnustust kontsertreisidel Rootsi, Soome ja Saksamaale. Neljal korral (2002, 2005, 2016 ja 2023) on orkester esinenud Berliinis toimival festivalil Young Euro Classic, kust kahel korral on koju toodud uudisloomingu preemia: 2005. aastal Ülo Kriguli teosega „JenZeits“ ning 2016. aastal Liisa Hirschi teosega „Mechanics of Flying“. Käesoleval kontserdil mängivad EMTA sümfooniaorkestri koosseisus ka kümme välisüliõpilast Läti Muusikaakadeemiast (JVLMA), Stavangeri Ülikoolist (UiS), Oulu Rakenduskõrgkoolist (OAMK) ja Norra Muusikaakadeemiast (NMH), kelle osalemist toetab Nordplus programm.

I viiul

Madleen Kristen Alasi
Patriks Poikāns (JVLMA)
Kari Eide (UiS)
Dmytro Cherepov
Liisi-Mai Krigul
Christina Fredrikke Berg (UiS)
Angelina Jarošenko
Vanina Auad
Gabrielė Santockytė
Román Vela Julián
Nuria Díaz Fuentes
Helina Sommer

II viiul

Mariia-Sofiia Dyka
Karoline Kringstad Myklebust (UiS)
Sofija Balabkina (JVLMA)
Johannes Palm
Triin Alender
Annamaria Čaburko (JVLMA)
Annu Heikkilä (OAMK)
Lisette Lemba
Susanna Saluste

Vioola

Ali Amishov
Anna-Helena Inno
Kristin Tönnisson
Aleksandr Dubitsa
Enrice Havasaar
Natalia Berestenko
Martti Mägi

Tšello

Ekke Arndt
Nicolás Concheiro
Niklas Schröder
Evelin Uue
Paula-Riin Selis
Sophia Wahlen (UiS)
Yuxuan Li

Kontrabass

Mika Nikkanen
Miina Roost
Regina Udod
Imre Eenma

Flööt

Karmen Palusoo
Giorgi Kurtanidze

Oboe

Kirke Pertel
Ainel Turagaliyeva

Klarnet

Tessa Irmeli Kokkonen (NMH)
Steponas Plukas (NMH)

Fagott

Petre Verulashvili
Gotautė Kanytė

Metsasarv

Nikita Matsuk

Marii-Eliise Lumijõe

Beka Peikrishvili

Liu Ao

Trompet

Villem Süvari

Mehis Martin Ots

Tromboon

Andrus Karjel

Timpan

Robert Valdna

OOTAME KUULAMA

N 22.05 kell 19.00 / EMTA suur saal / pilet Piletikeskusest

Musica aeterna. Sarja lõppkontsert

„Neli pilku“

Leho Karin (tšello), Neeme Punder (flööt), Kädy Plaas-Kala (sopran)

Tallinna Kammerorkester, dirigent Andres Kaljuste

Kavas Kõrvits, Tulve, Eespere, Tulev

EESTI MUUSIKA-
JA TEATRIAKADEEMIA

105

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kontserdi- ja etenduskeskus

eamt.ee

emtasaalid.ee

facebook.com/muusikaakadeemia

instagram.com/emta_ee

Palume lülitada mobiiltelefon hääletule režiimile.

Kontserdi salvestamine ja pildistamine ilma korraldaja loata
ei ole lubatud.

